

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В отговор на отправената покана Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България /КРИБ/ - Гласът на българския бизнес – представя на Вашето внимание следното становище по предмета на конституционно дело № 9/2016г.:

Конституционният съд е сезиран от тричленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл.4б, ал.1, чл. 4в, ал. 1 и чл. 124а, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, като подателят на искането твърди, че те противоречат на абзац 5 от Преамбюла, на чл. 4, ал. 1 и 2, на чл.6, ал.2, на чл. 17, ал. 1 и 3, на чл.19, ал. 1 и на чл. 51, ал.1, предл. 1 от Конституцията на Република България.

Конфедерацията изразява мнение, че цитираните разпоредби от Кодекса за социално осигуряване **не противоречат** на Конституцията на Република България по следните съображения:

С разпоредбата на чл. 4б, ал. 1 КСО се предвижда възможност осигурените в универсалните пенсионни фондове лица да имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Член 4в, ал. 1 КСО дава възможност осигурените в професионален пенсионен фонд лица да могат еднократно да променят осигуряването си от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителните вноски по чл. 157, ал. 1, т.2.

Разпоредбата на чл. 124а, ал. 1 дава възможност на лицата по чл. 4б, ал. 1, които са избрали да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, да имат право на избор и да могат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд.

Не е налице противоречие на разпоредбите с абзац 5 от Преамбюла, с който е въведен принципа на „правовата държава“. Държавата е правова тогава, когато по демократичен ред и от компетентен орган нормативно са уредени права и задължения на гражданите. С оспорваните разпоредби на КСО се предвижда правната възможност при определени законово условия – за възраст, години на осигурителен стаж – да могат да правят информиран избор относно своето социално осигуряване. Изводът на подателя на искането, че не съществуват достатъчно гаранции за действителната информираност на избора, е немотивиран.

На същото основание не приемаме и заключението, че атакуваните разпоредби са в противоречие на чл. 4, ал. 1 и 2 от Конституцията, съгласно които Република България като правова държава се управлява според Конституцията и законите на страната. Върховенството на Конституцията и закона не са поставени под съмнение.

Не е налице противоречие и с чл. 6, ал. 2 на Конституцията. Не е предвидено ограничаване на права на граждани, нито привилегии, които да са основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние. Напротив, правото на избор е най-свободното право. То дава гаранция за действително равенство пред закона. Не можем да се съгласим с извода на подателя на искането, че упражняването му от една част от гражданите и неупражняването му от друга във връзка с осигуряването им, води до неравнопоставеност.

Не е налице и противоречие с чл. 17, ал. 1 и 3 от Конституцията. С нито една разпоредба не се нарушава правото на собственост, нито неприкосновеността на частната собственост. По наше мнение позоваването на Решение № 7 по конституционно дело № 21 от 2010г. е неуместно. Установяването на противоконституционност на конкретна разпоредба от КСО, какъвто е предметът на това дело, не води до изводи в посока неконституционност на разпоредбите на чл. 4б, ал. 1, чл. 4в, ал. 1 и чл. 124а, ал. 1 КСО. По различен начин се уреждат обществените отношения, свързани с осигуряването и правото на пенсия в двата режима. Преминаването от един фонд в друг става съгласно волята и избора на лицето и се управлява само от него. Това преминаване, което може да става многократно, не съставлява нарушаване на правото на собственост, нито „разпореждане“ с набраните средства по индивидуалните партии преди да е настъпил осигурен социален риск. Ограничаването на правото на избор би довело до неконституционност на възприетия правен режим. Още повече, като се вземе предвид, че при предишната уредба се предвиждаше в случай на незаявяване на избор на пенсионно дружество при възникване на правото, самите дружества да определят къде ще се осигурява лицето. Без да се търси съгласие или дори мнение.

Правото на стопанска инициатива /чл. 19, ал. 1 / и на обществено осигуряване / чл. 51, ал. 1, прел. 1 / не са накърнени с посочените по-горе разпоредби. Универсалните пенсионни фондове не се закриват със закона. Дава се възможност на гражданите, които намират повече гаранции за стабилност и правна сигурност във фонд „Пенсии“ да могат да изберат него за своето допълнително задължително пенсионно осигуряване. Предвидена е също така и правната възможност те да могат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд при промяна на обстоятелства, които те да преценяват сами за себе си.

Изводите, че „ в някои случаи“ лицата няма да получат увеличение на пенсиите или то ще е символично имат характер на предположение. Също е хипотетично твърдението, че универсалните пенсионни фондове, упражнявайки правото си на стопанска инициатива, правят успешни инвестиции, водещи до увеличаване на средствата на осигурените лица.

При наличието на доброволност и право на избор на потребителите не са налице пречки Националният осигурителен институт да се конкурира с частно пенсионно дружество в условията на равнопоставеност на икономическите субекти и на свободен пазар.

Моля да вземете предвид горните съображения по предмета на делото.

С уважение,

Евгений Иванов

Изпълнителен директор и Член на УС